

นิติธรรม

UP LAW e-Newsletter

กุมภาพันธ์ 2568

เราภูมิใจในบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ม. พะเยา '66'

TABLE OF CONTENT

พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566	01
SDGs 3: สร้างหลักประกันการมีสุขภาวะที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย (Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages)	08
หลักการ Yogyakarta Principles ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ	11
News & Activity	19
คลินิกกฎหมาย มหาวิทยาลัยพะเยา	23

พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2566

ประมวลภาพ
พิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ภาพกิจกรรม
ม.พะเยา

ภาพกิจกรรม
คณะนิติศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ในการพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2566 ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 โดยวันนี้ มีพระสงฆ์ผู้สำเร็จการศึกษา เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 4 รูป, อาจารย์ดีเด่น ด้านการสอน ประจำปี 2567 และนักวิจัยดีเด่น ประจำปี 2566 รับพระราชทานโล่รางวัล รวมทั้งดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต และบัณฑิต เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จำนวน 2,904 ราย ณ หอประชุมพญาเงาะเมือง มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา

สภามหาวิทยาลัยพะเยามีมติอนุมัติปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ผู้สร้างคุณประโยชน์ต่อองค์กรและสังคมประเทศชาติมาอย่างต่อเนื่อง

เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 ราย ได้แก่

1. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานิติศาสตร์
พระไพศาลประชากร วิ. (พระอาจารย์พบโชค ตีสวโส)
2. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ธเรศ ศรีสถิตย์
3. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬห์การ
4. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสหวิทยาการสถาปัตยกรรมสร้างสรรค์ (หลักสูตรสหวิทยาการ)
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์

ในการนี้ อาจารย์ดีเด่น ด้านการสอน ประจำปีพุทธศักราช 2567 เข้ารับพระราชทานโล่รางวัล ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์

และนักวิจัยดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2566 เข้ารับพระราชทานโล่รางวัลจำนวน 4 ราย ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนิพร กองชัย ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นริติ เกตุคำ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. นายวราวัชต์ มัธยมบุรุษ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์พยุงศักดิ์ อินทะวิศา ด้านการวิจัยที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน

ในปีการศึกษา 2567 มหาวิทยาลัยพะเยามีนิสิตจำนวนทั้งสิ้น 21,578 คน มีบุคลากร 1,903 คนและมีผลการดำเนินงานที่สำคัญตามพันธกิจดังนี้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะและทักษะแห่งอนาคต มีนิสิตรับใหม่ ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 5,964 คน และมีผู้มีผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,810 คน ด้านการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายความร่วมมือกับส่วนราชการ เอกชน และชุมชนในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์ ในชื่อ "UP Product" ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ด้านการบริการวิชาการการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสร้างสรรค์พื้นที่การเรียนรู้ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคม มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการผ่านโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม และโครงการพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) สำหรับคนทุกช่วงวัย และได้รับการรับรองจาก UNESCO ให้จังหวัดพะเยาเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ (Phayao Learning City) นอกจากนี้ยังได้พัฒนาศักยภาพมหาวิทยาลัยไปพร้อมกับการสร้างความสุขและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและชุมชนตามเป้าหมาย Societal Well-being ส่งผลให้มหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับระดับโลกจากหลายสถาบันอีกทั้งครองอันดับ 1 เป็นปีที่ 3 ในฐานะสถานศึกษาที่มีอัตราการชำระหนี้ กยศ. ดีที่สุดของประเทศ ระดับอุดมศึกษา

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน พระราโชวาทแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2566 ความว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้า มาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2566 ในวันนี้ ขอแสดงความชื่นชมต่อผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ทั้งของชีวิตบุคคลแต่ละคน และของส่วนรวม คือการศึกษา ด้วยเป็นรากฐานแห่งความเจริญมั่นคงทุกอย่าง ในตัวบุคคลและประเทศชาติ การศึกษาดังกล่าวนั้น หมายถึงการศึกษอบรมที่ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ความคิดจิตใจ และความประพฤติปฏิบัติ อันเป็นการฝึกฝนขัดเกลาให้บุคคลมีคุณสมบัติพร้อม ที่จะสร้างสรรค์ความดีความเจริญให้แก่ตนเองและชาติบ้านเมือง กล่าวคือ นอกจากจะเป็น ผู้มีความฉลาดสามารถ หนักแน่นในเหตุผลและความสุจริต มีความคิดวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องเป็นธรรมแล้ว ยังต้องมีความอดุสาหะขวนขวาย ที่จะลงมือกระทำการทุกอย่างไม่ว่าเล็กใหญ่ง่ายยาก ให้สำเร็จผล เป็นประโยชน์แก่ ด้วยความขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบ และละเอียดรอบคอบด้วย บัณฑิต ทั้งหลายได้รับการศึกษาที่ดี เป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตแล้ว หากจะได้นำคุณสมบัติอันดีที่มีอยู่ ไปใช้เสริมสร้างความเจริญงอกงามของตนเองและส่วนรวม ด้วยความสำนึกตระหนักที่ถูกต้องอยู่เสมอ ก็จะเป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองอย่างยิ่ง

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคน และทุกท่านที่มาร่วมในพิธีนี้ มีความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกมั่นคงทุกประการ

บรรยากาศการฝึกซ้อมพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

05

บรรยากาศการฝึกซ้อมพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2566
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

07

SDGs 3: สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย

08

(Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages)

เรียบเรียงโดยกองบรรณาธิการ

SDGs 3 หรือเป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย (Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages) ประกอบด้วยเป้าหมายย่อยที่ครอบคลุมประเด็นด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นการลดอัตราการตายของแม่และเด็ก ยุติการแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น เอชไอวี วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อน รวมถึงลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อ และยังครอบคลุมถึงประเด็นเรื่องยาเสพติดและแอลกอฮอล์ การตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน อนามัยการเจริญพันธุ์ และการวางแผนครอบครัว การเข้าถึงบริการสาธารณสุขและป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน และการลดการตายและป่วยจากสารเคมีอันตรายและการปนเปื้อนและมลพิษต่าง ๆ

เป้าหมายย่อยภายใต้ SDGs 3

เป้าหมายย่อย 3.1

ลดอัตราการตายของมารดาทั่วโลกให้ต่ำกว่า 70 คน ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 3.2

ยุติการตายที่ป้องกันได้ของการก่อกำเนิดและเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยทุกประเทศมุ่งลดอัตราการตายในการคลอดให้ต่ำถึง 12 คน ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน และลดอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ลงให้ต่ำถึง 25 คน ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 3.3

ยุติการแพร่กระจายของเอชไอวี วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อนที่ถูกละเลย และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำและโรคติดต่ออื่นๆ ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 3.4

ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสาม ผ่านทางการป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 3.5

เสริมสร้างการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางที่เป็นอันตราย

เป้าหมายย่อย 3.6

ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากการจราจรทางถนนทั่วโลกลงครึ่งหนึ่ง ภายในปี พ.ศ. 2563

เป้าหมายย่อย 3.7

สร้างหลักประกันถ้วนหน้า ในการเข้าถึงบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมถึงการวางแผนครอบครัว ข้อมูลข่าวสารและความรู้ และการบูรณาการอนามัยการเจริญพันธุ์ในยุทธศาสตร์และแผนงานระดับชาติ ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 3.8

บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีราคาที่สมารถซื้อหาได้

เป้าหมายย่อย 3.9

ลดจำนวนการตายและการเจ็บป่วยจากสารเคมีอันตรายและจากมลพิษและการปนเปื้อนทางอากาศ น้ำ และดิน ให้ลดลงอย่างมาก ภายในปี พ.ศ. 2573

นอกจากเป้าหมายย่อยหลักแล้ว ในทางนโยบาย เป้าหมายที่ 3 ยังมีเป้าหมายย่อยที่มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาต่าง ๆ โดยเฉพาะอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลก โดยเฉพาะเรื่องยาสูบ การวิจัยและพัฒนา ยาและวัคซีน และการเข้าถึงยาและวัคซีนถ้วนหน้าผ่านการผ่อนปรนบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้คนในประเทศกำลังพัฒนาเข้าถึงยาได้ สร้างและรักษากำลังคนด้านสุขภาพ และเสริมขีดความสามารถในการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ

เป้าหมายย่อยที่ 3.a

เพิ่มความเข้มแข็งในการดำเนินงานตามกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบในทุกประเทศตามความเหมาะสม

เป้าหมายย่อย 3.b

สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาวัคซีนและยาสำหรับโรคติดต่อและไม่ติดต่อที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประเทศกำลังพัฒนา ให้มีการเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นในราคาที่สามารถซื้อหาได้ตามปฏิญญาโดฮาว่าด้วยความตกลงทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIPS) และการสาธารณสุข ซึ่งเน้นย้ำสิทธิสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่จะใช้บทบัญญัติในความตกลง TRIPS อย่างเต็มที่ในเรื่องการผ่อนปรนเพื่อจะปกป้องสุขภาพสาธารณะและโดยเฉพาะการเข้าถึงยาโดยถ้วนหน้า

เป้าหมายย่อย 3.c

เพิ่มการใช้เงินสนับสนุนด้านสุขภาพ และการสรรหา การพัฒนา การฝึกฝน และการเก็บรักษากำลังคนด้านสุขภาพในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก

เป้าหมายย่อย 3.d

เสริมขีดความสามารถของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา ในด้านการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

แหล่งข้อมูลสำหรับสืบค้น

- ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Centre for SDG Research and Support: SDG Move) <https://www.sdgmove.com/2016/10/06/goal-9-industry-innovation-and-infrastructure/>
- สหประชาชาติ ประเทศไทย <https://thailand.un.org/th/sdgs/9>

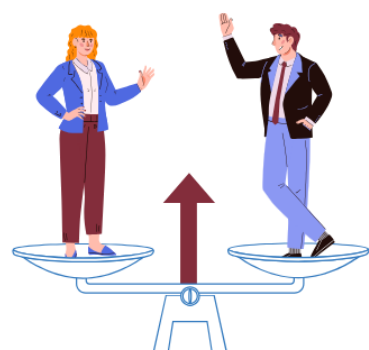
หลักการ Yogyakarta Principles (Yogyakarta Principles) ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

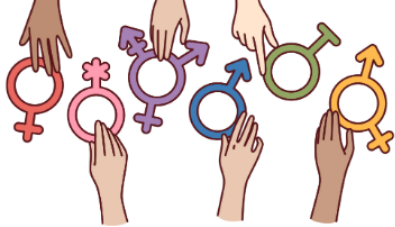
ตอนที่แล้ว ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาไปทำความรู้จักกับ “SOGIESC” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับทำความเข้าใจความหลากหลายของเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ ในฉบับนี้ เราอยากแนะนำให้รู้จักกับหลักการ Yogyakarta Principles (Yogyakarta Principles) กันบ้าง

“หลักการ Yogyakarta Principles” เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ โดยมาจากการที่นักกฎหมายและผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนได้มีมติให้การรับรองหลักการดังกล่าวอย่างเป็นทางการที่เมืองโยกยาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ในปี 2006 (พ.ศ. 2549) โดย ศ. วิฑิต มันทาภรณ์ นักวิชาการด้านกฎหมายของประเทศไทย ได้ร่วมลงมติและลงนามรับรองหลักการ Yogyakarta Principles ในการประชุมครั้งนี้ด้วย

เหตุที่มีการออกหลักการ Yogyakarta Principles ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ เนื่องจากที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าแม้รัฐบาลหลายประเทศได้ให้คำมั่นว่าจะปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน ซึ่งครอบคลุมถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ยังคงพบข้อมูลว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศต่าง ๆ ยังคงถูกทำร้าย ถูกเลือกปฏิบัติ ถูกประทุษร้าย (stigmatized) ไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ หรือถูกกีดกันในหลายรูปแบบ ทำให้ต้องใช้ชีวิตด้วยความหวาดกลัว และแม้ว่าการกระทำบางอย่างไม่ได้แสดงออกด้วยความรุนแรงหรือกระทำการรุนแรงอย่างชัดเจน แต่ก็ทำให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศรู้สึกอับอาย ต้องปกปิดหรืออำพรางอัตลักษณ์และเพศวิถีของตนเองเพราะเกรงว่าจะต้องเสียประโยชน์หรือไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การบังคับให้คนข้ามเพศต้องแต่งกายตามเพศกำเนิดไม่เช่นนั้นจะไม่ได้รับการยอมรับให้เข้าเรียนในสถานศึกษาหรือเข้าทำงาน การบังคับตรวจเลือดด้วยเหตุผลที่มีพื้นฐานจากอคติเกี่ยวกับเพศวิถีของคนบางกลุ่ม เป็นต้น

GENDER
Equality

เนื่องจากขาดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการนำเอาหลักการทางสิทธิมนุษยชนไปใช้ในทางปฏิบัติในกฎหมายระดับประเทศทำให้หลายประเทศยังคงมีกฎหมายที่แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งเพศ ที่ประชุมจึงได้วางแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางการสร้างมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ในการคุ้มครองรับรองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างรอบด้านให้เกิดผลในความเป็นจริง เช่น ต้องมีกฎหมายที่สร้างความเท่าเทียม มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและจัดทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมทั้งกำหนดให้มีการปกป้องสิทธิและเยียวยาผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ถูกละเมิดสิทธิอีกด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจะได้รับการปฏิบัติอย่างเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

“หลักการ Yogyakarta Principles” เป็นหลักการด้านสิทธิมนุษยชนที่รับรู้และยอมรับความแตกต่างหลากหลายด้านเพศวิถี (Sexual Orientation) และ อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) ประกอบด้วยหลักการ 29 ข้อที่ครอบคลุมสิทธิด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่มีความแตกต่างด้านเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ เช่น สิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากสิทธิมนุษยชนเท่าเทียมกับคนทั่วไป สิทธิที่จะเท่าเทียมผู้อื่นและไม่ถูกแบ่งแยก สิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย สิทธิที่จะมีอิสระจากการถูกลิดรอนเสรีภาพโดยพลการ สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมขณะถูกคุมขัง สิทธิที่จะถูกกันออกจากการทรมานและการลงโทษหรือการปฏิบัติอย่างทารุณ ไร้มนุษยธรรมหรือหยาบเหี้ยม สิทธิที่จะทำงาน สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในสังคม และมาตรการป้องกันทางสังคมอื่น ๆ สิทธิทางการศึกษา สิทธิที่จะได้รับการดูแลสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุด สิทธิที่จะสร้างครอบครัว สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและชดเชยค่าเสียหายอย่างเต็มที่ เป็นต้น โดยรัฐต้องสามารถตรวจสอบการกระทำอันละเมิดสิทธิดังกล่าวข้างต้นได้

จากหลักการทั้ง 29 ข้อ อาจสรุปหัวใจสำคัญของหลักการ Yogyakarta Principles อย่างสั้น ๆ ได้ว่า “ยอมรับและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลายทางเพศ ไม่แบ่งแยกกีดกัน ไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ปกป้องคุ้มครองบุคคลที่มีความแตกต่างจากความรุนแรงไม่ว่าทางกายภาพหรือด้วยประการอื่น ๆ และสนับสนุนให้เกิดการรับรองสิทธิทางกฎหมายด้านต่าง ๆ เช่น สิทธิในการมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต สิทธิในการแสดงออก สิทธิในทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว เป็นต้น เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติและทำให้เกิดความเท่าเทียม รวมถึงได้รับการเยียวยาจากการละเมิดสิทธิและการกระทำที่ไม่เป็นธรรม” นั่นเอง

“หลักการ Yogyakarta Principles Plus 10” (Yogyakarta Principles Plus 10 หรือ YP+10) หลังจากมีการนำหลักการ Yogyakarta Principles มาใช้แล้วก็ได้มีการทบทวนหลักการเพิ่มเติม โดยในการประชุมเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2017 (2560) ได้มีการเพิ่มหลักการและพันธกรณีที่รัฐจะต้องนำแนวปฏิบัติไปใช้เพิ่มเติมในหลักการ Yogyakarta Principles จากเดิมอีก 10 ประเด็นด้วยกัน เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงบุคคลที่มีหลากหลายทางเพศ ในมิติอื่น ๆ คือ การรับรู้ เข้าใจ และยอมรับความแตกต่างในด้านการแสดงออกทางเพศ (Gender Expression) และเพศสรีระ (Sex Characteristics) รวมถึงกลุ่มคนที่มี “อัตลักษณ์ทับซ้อน” (intersectionality) หรือกลุ่มคนที่ถูกกดทับในสังคมมากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น เป็นบุคคลข้ามเพศที่ยากจนทำให้ไม่สามารถเข้าสู่บริการทางการแพทย์หรือสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการข้ามเพศได้ เป็นคนรักเพศเดียวกันที่นับถือศาสนาที่ไม่ยอมรับในเพศวิถีดังกล่าว เป็นต้น

ถ้าเราย้อนกลับไปดูในบทความกฎหมายใน เดือนมกราคม 2568 ว่าด้วย SOGIESC ก็จะเห็นว่าหลักการ Yogyakarta Principles ปี 2006 และหลักการ Yogyakarta Principles ปี 2017 รับรู้และมีการวางแนวทางปฏิบัติในการนำกฎหมายสิทธิมนุษยชนไปใช้เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและเป็นธรรมกับบุคคลที่มีความหลากหลายในทุกมิติ ได้แก่ เพศวิถี (sexual orientation) อัตลักษณ์ทางเพศ (gender identity) การแสดงออกทางเพศ (gender expression) และเพศสรีระ (sex characteristics) ที่เราเรียกด้วยตัวย่อว่า SOGIESC นั่นเอง

นอกจากการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับความแตกต่างหลากหลายในมิติต่าง ๆ ที่กล่าวมาในข้างต้น หลักการ 10 ข้อที่มีการเพิ่มเติมเข้ามาใน YP+10 เป็นการแนวทางปฏิบัติเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น เช่น สิทธิในการได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ สิทธิในการได้รับการรับรองโดยกฎหมาย สิทธิในการเป็นอิสระจากการทำให้ความหลากหลายทางเพศเป็นความผิดหรือถูกลงโทษด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ สิทธิในการที่จะมีบูรณภาพที่สอดคล้องกันระหว่างร่างกายและจิตใจ เป็นต้น แต่ก็ยังมีข้อวิจารณ์ว่าอาจต้องมีการทบทวนเพิ่มเติมเพื่อทำให้เกิดมาตรการทางกฎหมายในการปกป้องสิทธิของ Intersex (บุคคลที่มีเพศสรีระของทั้งหญิงชายหรือในบางครั้งแปลว่าเพศกำกวม) โดยเฉพาะผู้เยาว์ที่ยังไม่สามารถให้ความยินยอมด้วยตนเองได้ที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปคือ หลักการยกย่องกาตาร์เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศยังคงถูกทำร้าย ถูกเลือกปฏิบัติ รวมถึงไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมตามกฎหมายได้ เพราะกฎหมายภายในของหลายประเทศยังคงมีลักษณะเลือกปฏิบัติหรือไม่ให้การยอมรับบุคคลที่มีเพศวิถี (sexual orientation) อัตลักษณ์ทางเพศ (gender identity) การแสดงออกทางเพศ (gender expression) และเพศสรีระ (sex characteristics) ที่แตกต่าง ในปัจจุบัน หลักการยกย่องกาตาร์ก็ได้ขยายแนวทางปฏิบัติเพื่อคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศที่ถูกกดทับซ้อนกันหลายชั้น หลักการยกย่องกาตาร์จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนากฎหมายที่สร้างความเท่าเทียมให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และสร้างมาตรการทางกฎหมายในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับประเทศไทย นอกจากบรรจุหลักการความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางเพศเอาไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ยังมีความพยายามในการพัฒนากฎหมายที่คุ้มครองรับรองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายรับรองความเสมอภาคทางเพศ กฎหมายสมรสเท่าเทียม กฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศที่มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น แม้ว่ากฎหมายบางเรื่องจะยังไม่มีผลบังคับใช้ ในปัจจุบันก็ตาม ยังมีประเด็นทางสิทธิมนุษยชนและกฎหมายของไทยที่สมควรได้รับการพิจารณาเพิ่มเติมอีกหลายประการ เช่น สิทธิในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของบุคคลข้ามเพศ การได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมขณะถูกคุมขังที่ยังคงไม่เท่าเทียมและยังคงมีการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่ เป็นต้น ซึ่งการผลักดันให้กฎหมายเหล่านี้สามารถนำมาบังคับได้จริงในอนาคตก็มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและการนำกฎหมายที่ทำให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาใช้ให้เกิดผลอย่างแท้จริงนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนในสังคม เจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกภาคส่วนมีความ ‘เข้าใจ’ และ ‘ยอมรับ’ ในความหลากหลายในเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างอย่างแท้จริง ผ่านการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ไม่ใช่แค่การ ‘ทนได้ แต่ไม่ยอมรับ’ โดยไม่เห็นความสำคัญของการคุ้มครองรับรองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเท่าที่นั้น

YOGYAKARTA PRINCIPLES (1-15)

“หลักการ Yogyakarta Principles (Yogyakarta Principles)” ฉบับแรกเริ่มปี 2006 ประกอบด้วยหลักการ 29 ข้อที่ครอบคลุมสิทธิด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่มีความแตกต่างด้านเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ **ข้อ 1-15** (มีต่อ)

1. สิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากสิทธิมนุษยชนเท่าเทียมกับคนทั่วไป
2. สิทธิที่จะเท่าเทียมผู้อื่นและไม่ถูกแบ่งแยก
3. สิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย
4. สิทธิในการดำรงชีวิต
5. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยของบุคคล
6. สิทธิที่จะมีพื้นที่ส่วนตัว (สิทธิส่วนบุคคล)
7. สิทธิที่จะมีอิสระจากการถูกรีดรอนเสรีภาพโดยพลการ
8. สิทธิที่จะได้รับพิจารณาคดีอย่างยุติธรรม
9. สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมขณะถูกคุมขัง
10. สิทธิที่จะถูกกันออกจากการทรมานและการลงโทษหรือการปฏิบัติทางการุณ ไร้มนุษยธรรม หรือหยามเกียรติ
11. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการซื้อขายมนุษย์ทุกรูปแบบ
12. สิทธิที่จะทำงาน
13. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในสังคม และมาตรการป้องกันทางสังคมอื่น ๆ
14. สิทธิที่จะได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างเพียงพอ
15. สิทธิในการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม

คำแปลภาษาไทย: ไพศาล ลิขิตปรีชากุล (ผู้แปล) (2551). หลักการ Yogyakarta Principles ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ. พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

YOGYAKARTA PRINCIPLES (16-29)

“หลักการ Yogyakarta Principles (Yogyakarta Principles)” ฉบับแรกเริ่มปี 2006 ประกอบด้วยหลักการ 29 ข้อที่ครอบคลุมสิทธิด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่มีความแตกต่างด้านเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ **ข้อ 16-29** (ต่อ)

16. สิทธิทางการศึกษา
17. สิทธิที่จะได้รับการดูแลสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุด
18. การป้องกันจากการการุณทางการแพทย์
19. สิทธิในเสรีภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก
20. สิทธิในการชุมนุมหรือสมาคมโดยสงบ
21. สิทธิในเสรีภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก
22. สิทธิในเสรีภาพแห่งการเคลื่อนย้าย
23. สิทธิที่จะขอสัญญา
24. สิทธิที่จะสร้างครอบครัว
25. สิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจการสาธารณะ
26. สิทธิในการร่วมใช้ชีวิตทางด้านวัฒนธรรม
27. สิทธิที่จะสนับสนุนสิทธิมนุษยชน
28. สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและชดเชยค่าเสียหายอย่างเต็มที่
29. รัฐต้องสามารถตรวจสอบการกระทำอันละเมิดสิทธิดังกล่าวข้างต้นได้

คำแปลภาษาไทย: ไพศาล ลิขิตปรีชากุล (ผู้แปล) (2551). หลักการ Yogyakarta Principles ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

YOGYAKARTA PRINCIPLES PLUS 10

“หลักการ Yogyakarta Principles Plus 10” เป็นหลักการและแนวปฏิบัติเพิ่มเติมจากฉบับแรกเริ่มอีก 10 หลักการด้วยกัน หลักการที่เพิ่มเติมเข้ามาในปี 2017 ใน ข้อ 30-38 มีดังต่อไปนี้

- 30. สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครองโดยรัฐ
- 31. สิทธิในการได้รับการรับรองโดยกฎหมาย
- 32. สิทธิในการที่จะมีบุรณภาพที่สอดคล้องกันระหว่างร่างกาย และจิตใจ
- 33. สิทธิในการเป็นอิสระจากการทำให้ความหลากหลายทางเพศเป็น ความผิดหรือถูกลงโทษด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศ และเพศสรีระ
- 34. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากภาวะความยากจน
- 35. สิทธิในสุขอนามัย
- 36. สิทธิในสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 37. สิทธิในการได้รับทราบความจริง
- 38. สิทธิในการดำเนินกิจกรรม คุ้มครอง ดำรงรักษา และรู้ฟื้น ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

Stand with Pride !

คำแปล YP+10 ภาษาไทย: ฝ่ายนวัตกรรมการเรียนรู้และสื่อสารองค์กร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

อ้างอิง

1. Yogyakarta Principles Plus 10 <https://yogyakartaprinciples.org/principles-en/yp10/>
2. ไพศาล ลิขิตปรีชากุล (ผู้แปล) (2551). หลักการ Yogyakarta Principles ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเทศไทย: ประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
3. ประชาไท, (2551). ชี "หลักการ Yogyakarta Principles" ปฏิบัติไม่ได้ ถ้าจิตสำนึกประชาธิปไตยยังไม่เกิด. <https://prachatai.com/journal/2008/05/16766>
4. UNDP, (2021). อัตลักษณ์กับซ้อนทับเยาวชนข้ามเพศ. <https://www.thailearningplatform.org/.../int.../>
5. Amnesty Thailand, สิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ. <https://www.amnesty.or.th/our-work/lgbt>
6. พี่เมก้า, (2561). “ทนได้ แต่ยอมรับไม่ได้! จริงหรือพื้นที่สำหรับกลุ่ม LGBT ในโรงเรียนยังถูกปิดกั้น?” <https://www.dek-d.com/education/50722/>
7. บุษกร สุริยสาร, (2557). อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประจำประเทศไทย กับพหุชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ; โครงการส่งเสริมสิทธิ ความหลากหลาย และความเท่าเทียมในโลกของการทำงาน (PRIDE). – กรุงเทพฯ: องค์การแรงงานระหว่างประเทศ, 2557
8. Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions, (2016). Promoting and Protecting Human Rights in relation to Sexual Orientation, Gender Identity and Sex Characteristics. <https://www.asiapacificforum.net/.../manual-sogi-and-sex.../>

บทความโดย ฝ่ายนวัตกรรมการเรียนรู้และสื่อสารองค์กร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
>> อ. ปิยอร เปี้ยนพุดง ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนวัตกรรมการเรียนรู้และสื่อสารองค์กร

NEWS & ACTIVITY

19

ระหว่างวันที่ 6 - 8 กุมภาพันธ์ 2568 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา นำโดย ผศ. อุดม จามเมืองสกุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ และ อ. อริย์รัช บุญถึง อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ เข้าร่วมการฝึกอบรมโครงการผู้นำเยาวชนพลเมืองดี จังหวัดพะเยาและจังหวัดแพร่ จัดโดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ณ โรงแรมวีชีดดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยได้รับเกียรติจาก นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ในการเปิดการอบรมโครงการผู้นำเยาวชนพลเมืองดี จังหวัดพะเยาและจังหวัดแพร่ และได้รับเกียรติกล่าวรายงานโดย อ.กฤติเกียรติ ภูมิรัตน์ ที่ปรึกษาเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ด้านการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง รวมทั้งประธานและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดพะเยา ได้ให้เกียรติ และมาร่วมให้กำลังใจน้องๆ เยาวชน

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2568 คณะนิติศาสตร์ได้ดำเนินจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและประเมินการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ณ อาคารเรียนรวม (หลังเก่า) มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาคเข้าเป็นกิจกรรมนำเสนอรายงานการฝึกงานของนิสิตชั้นปีที่ 4 และการสอบประเมินการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ภาคบ่ายผู้บริหาร ตัวแทนอาจารย์ ตัวแทนนิสิตกล่าวอวยพรนิสิตชั้นปีที่ 4 และกิจกรรมเสวนาวิชาการ เรื่อง กระบวนการศึกษาต่อระดับเนติบัณฑิต และระดับปริญญาโท โดย ผ.ศ.จิรพรรณ สุวรรณสุจริต และ อ.พรณิชา กับพันบุผา ,เสวนาวิชาการ เรื่อง การปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดย ผ.ศ.นริศรา ประสิทธิ์ปานวัง และ อ.อริย์รัช บุญถึง และเสวนาวิชาการ เรื่อง การสอบใบอนุญาตว่าความและการประกอบวิชาชีพทนายความ โดย ทนายสงกรานต์ สารกิจ และทนายปรานปรียา วิเชียรกันทา ทนายความที่ปรึกษาศูนย์คุ้มครองสิทธิผู้บริโภคจังหวัดพะเยา

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 คณะนิติศาสตร์นำโดย ผศ.กฤษฎา ใจแก้วทิ รองคณบดีฝ่ายบริหาร, ผศ.เฉลิมวุฒิ สารกิจ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และ ผศ.พิษณุ เจนตง ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการและคลินิกกฎหมาย ให้การต้อนรับ อ.อรรถพล คณิศรางกูร รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงาน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา คณาจารย์และนักเรียนระดับชั้น ม.3 และระดับชั้น ม.4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 70 คน ในการเข้าศึกษาดูงาน ณ คณะนิติศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการพิจารณาคดีในศาลตามระบบยุติธรรมของไทย หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะนิติศาสตร์ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากเรียนรู้อย่างในมหาวิทยาลัยพะเยา ในการนี้ คณะนักเรียนได้มีการเยี่ยมชมห้องสมุดกฎหมาย ห้องสโมสรมนิตคดีคณะนิติศาสตร์ และคลินิกกฎหมายคณะนิติศาสตร์ พร้อมทั้งรับชมการแสดงกิจกรรมศาลจำลองบทบาทสมมติ เรื่อง “การฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน” ตามการพิจารณาคดีในศาลตามระบบยุติธรรมของไทย

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดเวทีเสวนาทางวิชาการแลกเปลี่ยนการทำงาน และหนุนเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพ แก่กลุ่มบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนในจังหวัดพะเยา ณ ห้องประชุมโรงแรม M2 Hotel Waterside จังหวัดพะเยา โดยได้รับเกียรติจาก คุณกรณีย์ ภูประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 9 กล่าวเปิดงาน คุณเอมอร เสี่ยงใหญ่ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกระทรวงยุติธรรม กล่าว “ทิศทางนโยบายการพัฒนาสิทธิแก่บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนในปัจจุบัน” คุณอนรรช พัทธกษัตราธิ์ นักรวิจัย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของ “โครงการการพัฒนา และหนุนเสริมเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสุขภาพของกลุ่มประชากรเฉพาะ” อีกทั้งยังได้มีการร่วมแลกเปลี่ยนและติดตามการดำเนินงานของโครงการจากเครือข่ายความร่วมมือ

**คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมแสดงมุกตลกจิตต์แด่
พระไพศาลประชากร วิ. (พระอาจารย์พบโชค ติสฺสวโร)
ในโอกาสมหาวิทยาลัยพะเยาถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมแสดงมุกตลกจิตต์แด่ พระไพศาลประชากร วิ. (พระอาจารย์พบโชค ติสฺสวโร) ในโอกาส มหาวิทยาลัยพะเยาถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2566 วันจันทร์ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.00 น. ณ ห้องรับรองดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ อาคารศิลปวัฒนธรรมล้านนา สถาบันวัฒนธรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยได้รับเกียรติจาก รศ. ดร.สุกกร พงศบางโพธิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา กล่าวคำประกาศเกียรติคุณ

- ศาสตราจารย์พิเศษอรรถพล ไญ้ส่วง นายกสภามหาวิทยาลัยพะเยาถวายผ้าไตร
- นายทรงยศ โรจนวิระ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ถวายตาลปัตร
- นายแพทย์ณรงค์ สายวงศ์ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ถวายย่าม
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิตา เทพหินลัพ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ถวายชุดครุย
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม งามเมืองสกุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ ถวายหนังสือ

พระไพศาลประชากร วิ. (พระอาจารย์พบโชค ติสฺสวโร) พระราชาคณะฝ่ายวิปัสสนาธุระ ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดห้วยปลากั้ง เป็นพระนักพัฒนาโดยประยุกต์แนวคิด “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน พัฒนาสังคมให้สงบสุข และเป็นผู้สำเร็จหลักสูตรอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน วัดห้วยปลากั้ง โดยดำเนินงานร่วมกับสำนักงานยุติธรรมและสำนักงานบังคับคดี จังหวัดเชียงราย อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเกียรติประวัติและผลงานของพระไพศาลประชากร วิ. (พระอาจารย์พบโชค ติสฺสวโร) อันเป็นที่ประจักษ์ดังกล่าว สภามหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2567 เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2567 จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ อนุมัติการถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
ได้รับการรับรองหลักสูตรอนุปริญญาสาขานิติศาสตร์
จากสภากายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์

นิสิตคณะนิติศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 3
ที่ลงเรียนครบตามหลักสูตรอนุปริญญา ที่คณะฯ กำหนด
สามารถยื่นขออนุปริญญาสาขานิติศาสตร์
เพื่อนำไปสมัครสอบใบอนุญาตว่าความ
ตามข้อบังคับสภากายความ พ.ศ.2529 ข้อ 5(2)

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาได้รับการรับรองหลักสูตรอนุปริญญาสาขานิติศาสตร์
จากสภากายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตามมติในการประชุมครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันศุกร์ที่ 31 มกราคม 2568 เห็นชอบรับรองหลักสูตร
อนุปริญญาสาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยาตามข้อบังคับสภากายความ
ว่าด้วยการฝึกอบรมวิชาว่าความ พ.ศ.2529 ข้อ 5 (2)

นิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 3 และลงเรียนครบตามหลักสูตร
อนุปริญญา ที่คณะฯ กำหนดสามารถยื่นขออนุปริญญาสาขานิติศาสตร์ เพื่อนำไปสมัครสอบ
ใบอนุญาตว่าความตามข้อบังคับสภากายความได้

คลินิกกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ LAW CLINIC

23

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568 พระไพศาลประชากรวิ. (พระอาจารย์พบโชค ตีสวรรโส)
เยี่ยมชมคลินิกกฎหมายคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
และศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน (มหาวิทยาลัยพะเยา) ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คณาจารย์ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

- กฎหมายเอกชน
- กฎหมายมหาชน
- กฎหมายอาญา และกระบวนการยุติธรรม
- กฎหมายธุรกิจ และการค้าระหว่างประเทศ
- กฎหมายระหว่างประเทศ
- กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กฎหมายสิ่งแวดล้อม

วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

- วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (TCI)
- ฐานข้อมูลกฎหมายออนไลน์ Westlaw

วิจัย และบริการวิชาการด้านกฎหมาย

- ✓ คลินิกกฎหมายเผยแพร่ความรู้
- ✓ คลินิกให้คำปรึกษาทางกฎหมาย
- ✓ คลินิกกฎหมายทั่วไป
- ✓ คลินิกกฎหมายเฉพาะทาง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
(มหาวิทยาลัยพะเยา)

- คลินิกกฎหมายทั่วไป
- คลินิกเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย

Learning Space : คลินิกกฎหมาย
064-466-666 ต่อ 1619 หรือ 083-2566446

นิติธรรม นำสังคมสันติสุข

นึกถึงความยุติธรรม
นึกถึง(เรา)

Rule of Law “หลักนิติธรรม”

หลักสูตร

นิติศาสตร์บัณฑิต, นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต

นวัตกรรมการเรียนรู้ด้านกฎหมาย

วิจัย และบริการทางวิชาการด้านกฎหมาย

Learning Space : คลินิกกฎหมาย

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

Contact details

สายตรงคนบดี (ผศ.อุดม งามเมืองสกุล/อ.โตม)

0832566446, 054-466666 ต่อ 1614

<https://law.up.ac.th>

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

อาคารภูพานยาว (PKY) 19 หมู่ 2 ต.แม่กา อ.เมือง

จ.พะเยา 56000